

Josef Kaucký

O jistém zobecnění Bernoulliových a Eulerových polynomů

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 57 (1928), No. 3-4, 305--312

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/121380>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1928

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

O jistém zobecnění Bernoulliových a Eulerových polynomů.

Jos. Kaucký.

1. Buďtež $\omega, \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n$ libovolné parametry, n kladné celé číslo. Uvažujme polynomy $J_{r,\omega}^{(n)}(x|\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)$ řádu n , stupně r definované rozvojem

$$(1 + \omega t)^\omega \prod_{k=1}^n \frac{2}{(1 + \omega t)^{\omega_k} + 1} = \sum_{r=0}^{\infty} \frac{t^r}{r!} J_{r,\omega}^{(n)}(x|\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n), \quad (1)$$

platícím pro dosti malé hodnoty $|t|$.

Tyto funkce, které krátce označíme $J_{r,\omega}^{(n)}(x)$ a pro něž je tedy výraz v (1) vytvářející funkcí, lze však definovati ještě jinak. Označíme-li totiž

$$\begin{aligned} \nabla f(x) &= \frac{f(x + \omega) + f(x)}{2}, \\ \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n} f(x) &= \nabla_{\omega_n} \left\{ \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_{n-1}} f(x) \right\} \end{aligned}$$

a přihlédneme-li ke vzorci

$$(1 + \omega t)^\omega = \sum_{r=0}^{\infty} \frac{t^r}{r!} x(x - \omega) \dots (x - r\omega + \omega), \quad (2)$$

dostáváme aplikací operace $\nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}$ na obě strany rovnice (1), funkcionální rovnici

$$\nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n} J_{r,\omega}^{(n)}(x) = x(x - \omega) \dots (x - r\omega + \omega), \quad (3)$$

kteřá pro nezáporná a celá r polynomy $J_{r,\omega}^{(n)}(x)$ úplně určuje. Je zřejmé na př. $J_{0,\omega}^{(n)}(x) = 1$.

2. Abychom obdrželi další vlastnosti našich polynomů, zavedme tyto symboly

$$\Delta_{\omega} f(x) = \frac{f(x + \omega) - f(x)}{\omega},$$

$$\begin{aligned} \Delta_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n f(x) &= \Delta_{\omega_n} \left\{ \Delta_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_{n-1}}^{n-1} f(x) \right\}, \\ \Delta_{\omega}^n f(x) &= \Delta_{\omega} \left\{ \Delta_{\omega}^{n-1} f(x) \right\}; \end{aligned}$$

aplikací operace Δ_{ω}^p na obě strany (1), získáváme rovnici

$$\Delta_{\omega}^p J_{r, \omega}^{(n)}(x) = \nu(\nu-1) \dots (\nu-p+1) J_{r-p, \omega}^{(n)}(x). \quad (4)$$

Tuto rovnici ovšem stejně snadno obdržíme z druhé definice funkcí $J_{r, \omega}^{(n)}(x)$, totiž z rovnice (3). Uvážíme-li jen, že je

$$\begin{aligned} \Delta_{\omega}^p x(x-\omega) \dots (x-\nu\omega + \omega) &= \\ &= \nu(\nu-1) \dots (\nu-p+1) x(x-\omega) \dots (x-\overline{\nu-p}\omega + \omega), \end{aligned} \quad (5)$$

že dále zřejmě platí

$$\Delta_{\omega}^p \left\{ \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n J_{r, \omega}^{(n)}(x) \right\} = \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n \left\{ \Delta_{\omega}^p J_{r, \omega}^{(n)}(x) \right\},$$

máme aplikací operace Δ_{ω}^p na obě strany (3), rovnici

$$\begin{aligned} \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n \left\{ \frac{1}{\nu(\nu-1) \dots (\nu-p+1)} \Delta_{\omega}^p J_{r, \omega}^{(n)}(x) \right\} &= \\ &= x(x-\omega) \dots (x-\overline{\nu-p}\omega + \omega). \end{aligned}$$

Rovnice (3) určuje však funkce $J_{r, \omega}^{(n)}(x)$ jednoznačně, takže vztah (4) je evidentní.

Rovnice (4) nám snadno dopomůže k rekurentní formuli, z níž lze všechny polynomy $J_{r, \omega}^{(n)}(x)$ počítati.

Než však přistoupíme k odvození této formule, všimněme si ještě jedné důležité vlastnosti našich polynomů, rovněž z (1) nebo (3) snadno plynoucí. Lze totiž (3) psáti ve tvaru

$$\nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_{n-p}}^{n-p} \left\{ \nabla_{\omega_{n-p+1} \dots \omega_n}^p J_{r, \omega}^{(n)}(x) \right\} = x(x-\omega) \dots (x-\nu\omega + \omega),$$

takže

$$\nabla_{\omega_{n-p+1} \dots \omega_n}^p J_{r, \omega}^{(n)}(x) = J_{r, \omega}^{(n-p)}(x); \quad (6)$$

tedy na př.

$$\nabla_{\omega_n} J_{r, \omega}^{(n)}(x) = J_{r, \omega}^{(n-1)}(x). \quad (6')$$

Doplňme v soulase s rovnicí (3) definici funkcí $J_{r, \omega}^{(n)}(x)$ požadavkem

$$J_{r, \omega}^{(0)}(x) = x(x-\omega) \dots (x-\nu\omega + \omega). \quad (7)$$

Budiž nyní $P(x)$ polynom stupně ν ; $P(x)$ lze psát ve tvaru

$$P(x) = \sum_{s=0}^{\nu} \frac{x(x-\omega) \dots (x-s\omega+\omega)}{s!} \overset{\Delta}{\underset{\omega}{A}} P(0).$$

V našem případě máme tudíž s ohledem na vztah (4)

$$J_{r,\omega}^{(n)}(x+y) = \sum_{s=0}^{\nu} \binom{\nu}{s} y(y-\omega) \dots (y-s\omega+\omega) J_{r-s,\omega}^{(n)}(x),$$

odkud pro $y = \omega_n$ a pomocí (6') získáváme hledanou formuli

$$J_{r,\omega}^{(n-1)}(x) = J_{r,\omega}^{(n)}(x) + \frac{1}{2} \sum_{s=1}^{\nu} \binom{\nu}{s} \omega_n(\omega_n-\omega) \dots (\omega_n-s\omega+\omega) J_{r-s,\omega}^{(n)}(x). \quad (8)$$

3. Budiž n opět kladné celé číslo. Polynomy záporného řádu $J_{r,\omega}^{(-n)}(x | \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)$, které budeme krátce označovati $J_{r,\omega}^{(-n)}(x)$ definujeme vytvořující funkcí

$$(1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} \prod_{k=1}^n \frac{(1 + \omega t)^{\frac{\omega_k}{\omega}} + 1}{2} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} J_{r,\omega}^{(-n)}(x). \quad (9)$$

Poněvadž je

$$\nabla_{\omega_k} (1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} = (1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} \frac{(1 + \omega t)^{\frac{\omega_k}{\omega}} + 1}{2},$$

je patrně levá strana v (9) rovna

$$\nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n} (1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}},$$

takže, přihlédneme-li ke vztahu (2), máme rovnici, z níž porovnáním koeficientů vychází

$$J_{r,\omega}^{(-n)}(x) = \nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n} x(x-\omega) \dots (x-r\omega+\omega). \quad (10)$$

5. Zvláštní zmínky zasluhuje případ $\omega_1 = \omega_2 = \dots = \omega_n = 1$. V tomto speciálním případě označme naše polynomy $\bar{J}_{r,\omega}^{(n)}(x)$. Je patrně pro n celé

$$(1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} \left\{ \frac{2}{(1 + \omega t)^{\frac{1}{\omega}} + 1} \right\}^n = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \bar{J}_{r,\omega}^{(n)}(x). \quad (11)$$

Pro tyto funkce lze následujícím způsobem odvoditi jednoduchou rekurentní formuli.

Označme,

$$B = 1 + \omega t, \quad A = \frac{2}{\frac{1}{B^{\frac{1}{\omega}}} + 1}$$

a derivujeme rovnici (11) podle t . Po jednoduchém počtu dospějeme k rovnici

$$-n A^{n+1} B^{\frac{x+1}{\omega}} + 2x A^n B^{\frac{x}{\omega}} = 2(1 + \omega t) \sum_{\nu=1}^{\infty} \frac{t^{\nu-1}}{(\nu-1)!} \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x).$$

Avšak

$$\begin{aligned} A^n B^{\frac{x}{\omega}} &= \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x) \\ A^{n+1} B^{\frac{x+1}{\omega}} &= \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n+1)}(x+1) \\ &= \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \left\{ -\bar{J}_{\nu, \omega}^{(n+1)}(x) + 2\bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x) \right\}, \end{aligned}$$

neboť rovnice (6') v našem případě dává

$$\nabla \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n+1)}(x) = \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x). 1)$$

Vložíme-li odtud do rovnice (12), máme porovnáním koeficientů u t^{ν} vztah

$$n \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n+1)}(x) = 2 \bar{J}_{\nu+1, \omega}^{(n)}(x) - 2(x - n - \nu\omega) \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x);$$

pro $n = 0$ dává tato rovnice triviální vztah

$$\bar{J}_{\nu+1, \omega}^{(0)}(x) = (x - \nu\omega) \bar{J}_{\nu, \omega}^{(0)}(x),$$

pro $n \neq 0$ vychází

$$\bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = \frac{2}{n} \bar{J}_{\nu+1, \omega}^{(n)}(x) - \frac{2}{n} (x - n - \nu\omega) \bar{J}_{\nu, \omega}^{(n)}(x). \quad (12)$$

4. Pro $\omega \rightarrow 0$ přecházejí rovnice (1) a (9) v následující

$$\begin{aligned} \frac{2^n e^{xt}}{(e^{\omega_1 t} + 1)(e^{\omega_2 t} + 1) \dots (e^{\omega_n t} + 1)} &= \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} J_{\nu, 0}^{(n)}(x) \\ \frac{(e^{\omega_1 t} + 1)(e^{\omega_2 t} + 1) \dots (e^{\omega_n t} + 1)}{2^n} e^{xt} &= \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} J_{\nu, 0}^{(-n)}(x), \end{aligned}$$

takže pro n celé

$$J_{\nu, 0}^{(n)}(x) = E_{\nu}^{(n)}(x),$$

kde $E_{\nu}^{(n)}(x)$ jsou Euler-Nörlundovy polynomy²⁾.

1) Pro $\omega = 1$ místo ∇ a Δ píšeme ∇ , Δ a obecně Δ , ∇ , pro $\omega_1 = \dots = \omega_n = 1$.

2) Mémoire sur les polynomes de Bernoulli, Acta mat., t. 43.

Rovnice (3) pro $\omega = 0$ dává

$$\nabla_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n E_\nu^{(n)}(x) = x^\nu,$$

ze (4) máme

$$D_x^p E_\nu^{(n)}(x) = \nu(\nu-1)\dots(\nu-p+1)E_{\nu-p}^{(n)}(x),$$

rovnice (8) se redukuje na

$$E_\nu^{(n-1)}(x) = E_\nu^{(n)}(x) + \frac{1}{2} \sum_{s=1}^{\nu} \binom{\nu}{s} \omega_n^s E_{\nu-s}^{(n)}(x),$$

ve speciálním případě $\omega_1 = \omega_2 = \dots = \omega_n = 1$ je

$$E_\nu^{(n+1)}(x) = \frac{2}{n} E_{\nu+1}^{(n)}(x) - \frac{2}{n} (x-n) E_\nu^{(n)}(x).$$

5. Obrátme se nyní k vyšetření polynomů $K_{\nu,\omega}^{(n)}(x | \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n)$ řádu n (n kladné celé číslo) a stupně ν , které budeme krátce značiti $K_{\nu,\omega}^{(n)}(x)$. Rovněž budeme psáti $K_{\nu,\omega}^{(n)}$ místo $K_{\nu,\omega}^{(n)}(0)$.

Tyto polynomy definujeme vytvořující funkcí

$$(1 + \omega t)^\omega \prod_{k=1}^n \frac{t\omega_k}{\omega_k} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^\nu}{\nu!} K_{\nu,\omega}^{(n)}(x); \quad (13)$$

rozvoj platí pro dosti malé hodnoty $|t|$.

Pro funkce $K_{\nu,\omega}^{(n)}(x)$ platí podobná formule jako je (8). Odvodíme ji stejně snadno. Všimněme si za tím účelem, že platí vztahy

$$\Delta_{\omega}^p K_{\nu,\omega}^{(n)}(x) = \nu(\nu-1)\dots(\nu-p+1) K_{\nu-p,\omega}^{(n)}(x) \quad (14)$$

$$\Delta_{\omega_n} K_{\nu,\omega}^{(n)}(x) = \nu K_{\nu-1,\omega}^{(n-1)}(x). \quad (15)$$

Je tedy

$$K_{\nu,\omega}^{(n)}(x+y) = \sum_{s=0}^{\nu} \binom{\nu}{s} y(y-\omega)\dots(y-s\omega+\omega) K_{\nu-s,\omega}^{(n)}(x),$$

odkud pro $y = \omega_n$ vychází

$$\sum_{s=1}^{\nu} \binom{\nu}{s} \omega_n(\omega_n-\omega)\dots(\omega_n-s\omega+\omega) K_{\nu-s,\omega}^{(n)}(x) = \omega_n \nu K_{\nu-1,\omega}^{(n-1)}(x). \quad (16)$$

Z rovnice této lze počítati polynomy řádu n , známe-li polynomy řádu $n-1$.

Obrátme se nyní k jiné definici funkcí $K_{\nu,\omega}^{(n)}(x)$. Z rovnice (13) vidíme předně, že je

$$\sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^\nu}{\nu!} \Delta_{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n}^n K_{\nu,\omega}^{(n)}(x) = t^n (1 + \omega t)^\omega,$$

odkud je patrné, že funkce $K_{\nu, \omega}^{(n)}(x)$ je řešením funkcionální rovnice

$$\Delta_{\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n} K_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = \nu(\nu-1)\dots(\nu-n+1)x(x-\omega)\dots(x-\overline{\nu-n}\omega+\omega). \quad (17)$$

Pro $n=1$ je na př.

$$\Delta_{\omega_1} K_{\nu, \omega}^{(1)}(x) = \nu x(x-\omega)\dots(x-\overline{\nu-2}\omega). \quad (18)$$

Hledáme-li však polynom hověcí této rovnici, vidíme, že je stupně ν a že jen tehdy touto rovnicí jednoznačně stanoven, známe-li jeho hodnotu v nějakém čísle na př. $x=0$. Definujme tedy funkce $K_{\nu, \omega}^{(1)}(x)$ jako polynomická řešení rovnice (18) s požadavkem

$$\overline{K}_{\nu, \omega}^{(1)} = \frac{\omega^{\nu-1}}{\omega_1} \nu! A_{\nu} \left(\frac{\omega}{\omega_1} \right), \quad (19)$$

kde $A_{\nu}(x)$ je ν -tý Lubbockův polynom.

Jak známo³⁾, jsou Lubbockovy polynomy koeficienty v rozvoji

$$\frac{x}{(1+x)^q - 1} = \sum_{\nu=0}^{\infty} x^{\nu} A_{\nu}(q);$$

položíme-li $x = \omega t$, $q = \omega/\omega_1$ a násobíme-li celou rovnicí ω_1/ω , obdržíme

$$\frac{t\omega_1}{(1+\omega t)^{\frac{\omega_1}{\omega}} - 1} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \left\{ \nu! \frac{\omega^{\nu-1}}{\omega_1} A_{\nu} \left(\frac{\omega}{\omega_1} \right) \right\}.$$

Odtud je patrné, že náš požadavek (19) je oprávněný, jelikož výraz na levé straně poslední rovnice je, jak patrné z (13), právě vytvářející funkce pro číslo $K_{\nu, \omega}^{(1)}$.

Poněvadž tedy známe $K_{\nu, \omega}^{(1)}$, známe z formule (16) všechna čísla $K_{\nu, \omega}^{(n)}$ a dokončení druhé definice polynomů $K_{\nu, \omega}^{(n)}(x)$ je již snadné.

V souhlase s (15) definujeme funkce $K_{\nu, \omega}^{(2)}(x)$ opět jako polynomy hověcí rovnici

$$\Delta_{\omega_2} K_{\nu, \omega}^{(2)}(x) = \nu K_{\nu-1, \omega}^{(1)}(x) \quad (20)$$

a podmínce

$$K_{\nu, \omega}^{(2)}(0) = K_{\nu, \omega}^{(2)} \quad (20')$$

a obecně $K_{\nu, \omega}^{(n)}(x)$ je polynom hověcí rovnici

$$\Delta_{\omega_n} K_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = \nu K_{\nu-1, \omega}^{(n-1)}(x) \quad (21)$$

³⁾ Viz na př. Galbrun H., Assurance sur la vie. Calcul de primes, p. 87, Paris, 1924.

s podmínkou, že

$$K_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = K_{\nu, \omega}^{(n)}, \quad (21')$$

kde čísla $K_{\nu, \omega}^{(n)}$ jsou dána rekurentní formulí z (16) pro $x = 0$ plynoucí.

Je také patrné, že platí naše vývody pro $n = 0$, klademe-li

$$K_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = x(x - \omega) \dots (x - \nu\omega + \omega). \quad (22)$$

Z rovnice (16) lze tedy snadno všechny polynomy $K_{\nu, \omega}^{(n)}(x)$ počítati.

6. Budiž n kladné celé číslo. Polynomy záporného řádu $K_{\nu, \omega}^{(-n)}(x | \omega_1 \dots \omega_n)$ čili krátce $K_{\nu, \omega}^{(-n)}(x)$ definujeme rozvojem

$$(1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} \prod_{k=1}^n \frac{(1 + \omega t)^{\frac{\omega_k}{\omega}} - 1}{t \omega_k} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} K_{\nu, \omega}^{(-n)}(x). \quad (23)$$

Poněvadž tuto rovnici lze psáti ve tvaru

$$\frac{1}{t^n} \Delta_{\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n}^n (1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} K_{\nu, \omega}^{(-n)}(x),$$

je patrné se zřetelem ku (2)

$$K_{\nu, \omega}^{(-n)}(x) = \frac{\nu!}{(n + \nu)!} \Delta_{\omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n}^n x(x - \omega) \dots [x - (n + \nu)\omega + \omega]. \quad (24)$$

7. Přejdeme k $\omega \rightarrow 0$. Rovnice (13) a (23) přejdou v následující

$$\frac{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n t^n e^{xt}}{(e^{\omega_1 t} - 1)(e^{\omega_2 t} - 1) \dots (e^{\omega_n t} - 1)} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} K_{\nu, 0}^{(n)}(x)$$

$$\frac{(e^{\omega_1 t} - 1)(e^{\omega_2 t} - 1) \dots (e^{\omega_n t} - 1)}{\omega_1 \omega_2 \dots \omega_n t^n} e^{xt} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} K_{\nu, 0}^{(-n)}(x).$$

Je tedy

$$K_{\nu, 0}^{(n)}(x) = B_{\nu}^{(n)}(x)$$

kde $B_{\nu}^{(n)}(x)$ jsou Bernoulli-Nörlundovy polynomy⁴⁾.

Pro $\omega_1 = \omega_2 = \dots = \omega_n = 1$ označme naše funkce $\bar{K}_{\nu, \omega}^{(n)}(x)$. Pak je pro n celé

$$\frac{t^n}{[(1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} - 1]^n} (1 + \omega t)^{\frac{x}{\omega}} = \sum_{\nu=0}^{\infty} \frac{t^{\nu}}{\nu!} \bar{K}_{\nu, \omega}^{(n)}(x),$$

odkud vychází, že je

$$\bar{K}_{\nu, \omega}^{(n)}(x) = x_{\omega n}^{\nu}.$$

⁴⁾ loc. cit.

kde $x_{\omega_n}^v$ jsou Steffensenovy polynomy⁵⁾. Pro $n = 1$, $\omega_1 = 1$, $\omega = 0$, $t = z$, $B_{v,0}^{(1)}(x) = \varphi_v(x)$ dostáváme z (13) vytvořující funkci pro Bernoulliovy polynomy

$$\frac{ze^{xz}}{e^z - 1} = \varphi_0(x) + z\varphi_1(x) + \dots^6)$$

Poznámka při korektuře. Pro $\omega = \alpha$, $\omega_1 = \omega_2 = \dots = \omega_n = \beta$ máme z (13) rovnici

$$\frac{\beta^n t^n (1 + at)^{\frac{x}{\alpha}}}{[(1 + at)^{\frac{\beta}{\alpha}} - 1]^n} = \sum_{v=0}^{\infty} t^v L_v^{(n)}(x; \alpha, \beta),$$

kde $L_v^{(n)}(x; \alpha, \beta)$ jsou Lagrangeovy polynomy. R. Lagrange pojednává o nich a o polynomech ještě obecnějších v dlouhém článku „Mémoire sur les suites de polynomes“.⁷⁾

V předcházejícím článku omezil jsem se pro nedostatek místa pouze na definice a odvození několika základních vět o funkcích $J_{v,\omega}^{(n)}(x)$ a $K_{v,\omega}^{(n)}(x)$. K dalším vlastnostem, z nichž mnohé jsem uvedl v přednášce o Bernoulliových funkcích, kterou právě konám na přírodovědecké fakultě v Brně, obrátím se v článku jiném.

Sur une généralisation des polynomes de Bernoulli et d'Euler.

(Extrait de l'article précédent.)

L'auteur indique quelques propriétés des polynomes définis par les génératrices (1), (9), (11), (13), (23). Il est évident que les fonctions $J_{v,\omega}^{(n)}(x)$, $K_{v,\omega}^{(n)}(x)$ donnent, dans les cas speciaux des paramètres $\omega, \omega_1, \omega_2, \dots, \omega_n$, les polynomes d'Euler, de Bernoulli, de Nörlund, et de Steffensen.⁸⁾

⁵⁾ Steffenson J. F.: On a generalization of Nörlund's polynomials, Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, Math.—fys. Meddelelser. VII. 5. 1926.

⁶⁾ Petr K.: Počet integrální, str. 133, Praha 1915.

⁷⁾ Acta mathematica, t. 51, p. 201—309.

⁸⁾ Voir les citations dans le texte.